

УЗАГАЛЬНЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІДУМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ

*Г.Павлова, д.е.н.,
професор Дніпровський державний аграрно-
економічний університет*

Узагальнення облікових даних розкривається через сукупність способів побудови вихідних показників з позицій економічної безпеки. Головне на чому будуються правила забезпечення економічної безпеки бізнесу – це практично корисні висновки, засновані на аналізі обліково-аналітичної інформації.

Узагальнення обліково-аналітичної інформації на підприємстві будується в рамках чотирьох блоків:

1. Визначення індикаторів економічної безпеки і їх порогових значень.
2. Створення системи збору та обробки обліково-аналітичної інформації.
3. Розкриття взаємозв'язку інформаційних потоків і їх впливу на управління економічною безпекою.
4. Встановлення правил, обов'язкових для виконання з метою захисту економічної безпеки бізнесу.

Найважливішими елементами механізму забезпечення економічної безпеки бізнесу є моніторинг та прогнозування факторів, що визначають загрози економічній безпеці. При моніторингу загроз економічній безпеці за допомогою аналітичних індикаторів необхідно і можливо виявляти критичні «больові» точки і використовувати їх в якості порогових значень економічної безпеки, тобто граничних величин, недотримання яких перешкоджає нормальному розвитку бізнесу.

Перед підприємством виникає актуальне завдання внутрішньої самооцінки і прогнозування свого стану з точки зору виконання властивих йому функцій, вжиття заходів захисту цих функцій, тобто забезпечення економічної безпеки бізнесу від різних проявів зовнішнього і внутрішнього походження, що впливають на потенціал підприємства, створення системи моніторингу індикаторів економічної безпеки, обґрунтування і встановлення їх порогових значень, вживання заходів протидії загрозам.

Таким чином, механізм забезпечення економічної безпеки бізнесу – це система організаційно-економічних і правових заходів щодо запобігання економічних загроз. Він включає в себе наступні елементи: об'єктивний і всебічний моніторинг фінансово-господарської діяльності з метою виявлення і прогнозування

внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці; розробку порогових значень економічних показників - індикаторів економічної безпеки.

Граничним значенням індикаторів економічної безпеки необхідно надати статус затверджених на рівні власників кількісних параметрів, дотримання яких повинно стати неодмінним елементом планування економічних програм розвитку підприємства. На основі системи критеріїв та індикаторів розробляється і реалізується стратегія економічної безпеки бізнесу.

Сутність підходу до визначення індикаторів економічної безпеки і їх порогових значень полягає в розгляді всього різноманіття обліково-аналітичних аспектів з єдиної позиції - їх впливу на прийняття управлінських рішень. Це дозволяє: по-перше, впорядкувати весь спектр характеристик торговельної діяльності; по-друге, вибудувати ієрархію системи цінностей; по-третє, організувати аналіз кожного аспекту, що мають свої специфічні властивості.

Завдання полягає в побудові оцінки, що дозволяє в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності чисельно визначити загрозу функціонування бізнесу, щоб своєчасно вжити заходів щодо недопущення цього.

Однак для підвищення часового ресурсу необхідно мати інформацію про причини, що обумовлюють появу і реалізацію загроз. Якщо економічна безпека бізнесу – це стабільне функціонування та розвиток в поточному і перспективному періоді, коли виключена ймовірність нанесення шкоди його фінансовим, матеріальним, інформаційним і інтелектуальним ресурсів, то серед основних причин появи і реалізації загроз економічній безпеці фігурують зниження стійкості бізнесу господарюючого суб'єкта та вичерпання його ресурсів. Таким чином, в якості критеріїв безпеки ми рекомендуємо показники, що характеризують стійкість бізнесу господарюючого суб'єкта та кількість ресурсів, необхідне для виконання поточних і прогнозованих завдань.

З метою здійснення внутрішнього контролю зміни індикаторів економічної безпеки на основі обліково-аналітичних даних складається спеціальна форма звітності. Форма включає в себе розрахунок порогових значень індикаторів економічної безпеки, їх фактичну величину, пояснення, висновки і рекомендації.

Розрахунок відхилень і аналіз показників даної форми, прийняття відповідних рішень і розробку заходів здійснюють фахівці інформаційно-аналітичного відділу департаменту економічної безпеки. Контрольні функції з реалізації прийнятих рішень виконує відділ внутрішнього аудиту. Тоді при фіксації змін в фінансово-господарської діяльності виділяється обмежена група змінних, які описують спостережувані процеси і найбільш сильно позначаються на захисті від зовнішніх і внутрішніх загроз і збереження ресурсів. За їх

динамікою необхідно уважно спостерігати.

Розкриття взаємозв'язку інформаційних потоків і їх впливу на умови забезпечення економічної безпеки констатує необхідність первинного спостереження за поточною ситуацією і передбачення результатів фінансово- господарської діяльності в найближчий час. Стан фінансово-господарської діяльності є стабільним, якщо в умовах дії зовнішніх і внутрішніх загроз показник (індикатор) економічної безпеки не буде виходити за межі деякої області, обмеженою необхідним значенням цього показника.

Для конструктивного вивчення економічної безпеки фінансово-господарської діяльності необхідно скласти її модель, що дозволить провести кількісні дослідження властивостей, найбільш схильних до погроз. В першу чергу визначається сукупність можливих варіацій параметрів, що описують фінансово-господарську діяльність. Далі виявляються зміни стану обраних показників при порушеннях в роботі підприємства. Для цього знаходять та визначають структурні елементи та змістовно описують їх роботу. На наступному етапі описують зв'язки, що об'єднують елементи в систему, і дають їм спрощену інтерпретацію, створюючи картину бізнесу.